

Z á p i s

z 1. zasedání Vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV,
konaného dne 27. ledna 1982 v zasedací místnosti VÚOŠ

Přítomni : O. Baláž, Z. Helus, J. Hudeček, J. Khol, M. Kodým,
D. Kováč, J. Linhart, K. Pavlica, M. Přadka, L. Příkryl,
J. Semrád, J. Skalka, J. Skalková, M. Somr, M. Vaněk

Omluveni : V. Císař, V. Čára, J. Janoušek, Z. Kolář, M. Kořínek,
O. Pavlík, H. Pešínová, F. Sýkora, R. Štepanovič

Přizváni : V. Brichta, J. Červenka, K. Hozman, T. Pardel, G. Pavlo-
vič, T. Radil

za ÚV KSČ : O. Koropecký

Zasedání zahájil O. Baláž, Poděkoval všem dosavadním členům kolegia za spolehlivé plnění úkolů v uplynulém období. Blahopřál novému předsedovi VK M. Kodýmovi k jeho jmenování do funkce a předal mu řízení dalšího jednání.

M. Kodým vyzdvihl, že zásluhou O. Baláže se činnost kolegia v uplynulém období vyznačovala novými účinnějšími formami práce, soustředěné na klíčové otázky rozvoje pedagogických a psychologických věd a jejich uplatnění v praxi socialistické společnosti. V této linii bude pokračováno i nadále. Přivítal nové členy kolegia a přál jim mnoho úspěchů při plnění náročných úkolů, které vyvstávají před společenskými vědami po XVI. sjezdu KSČ.

I. Úkoly a formy práce Vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV v novém funkčním období (M. Kodým)

V souvislosti se zahájením nového funkčního období VK jeho nový předseda M. Kodým charakterizoval postavení a úkoly vědeckého kolegia tak, jak je vymezují základní dokumenty ČSAV. Připomněl, že ve svém projevu na XL. valném shromáždění členů ČSAV akademik B. Kvasil zdůraznil, že těžiště činnosti kolegií bude spočívat zejména na vypracování prognóz rozvoje vědních oborů v ČSSR, návrhů a podnětů pro profesionální využití nových vědeckých poznatků ve společenské praxi. V tomto směru má být jejich úloha nadále posilována. Tomu musí odpovídat kádrové složení kolegií, sdružujících výhradně přední vědecké pracovníky, reprezentující příslušné vědní obory. V popředí zájmu kolegií musí být dále otázky ediční, propagační a popularizační činnosti, otázky rozvíjení progresivních forem výchovy vědeckých pracovníků v intencích rozšířené reprodukce naší vědní základny a konečně otázky rozvíjení spolupráce s partnerskými institucemi v SSSR a dalších socialistických zemích. Tyto obecné zásady byly v minulém roce aktualizovány a

konkretizovány v základním koncepčním dokumentu VK pedagogiky a psychologie "Úkoly pedagogických a psychologických věd po XVI. sjezdu KSČ", který bude dále upřesňován a důsledně realizován. V činnosti kolegia bude i nadále zaujímat významné místo práce komisí, představujících osvědčenou formu zapojení širšího okruhu předních odborníků do jeho práce. V nastávajícím funkčním období bude důsledně aplikována zásada rovnoměrného rozložení úkolů, jednoty kolektivní součinnosti a osobní zodpovědnosti za jejich plnění. Toto všechno najde svůj výraz v připravovaném plánu činnosti na rok 1982.

Ve druhé části svého vystoupení informoval M. Kodým o průběhu a závěrech XLI. valného shromáždění členů ČSAV. Shromáždění se mimo jiné zabývalo požadavkem důsledného evidování všech nových progresivních poznatků se zvláštním zřetelům k jejich pružnému převádění do praxe; využíváním mezioborového přístupu při řešení aktuálních problémů; nezbytností důsledné kontroly plnění úkolů a využíváním všech prostředků rozvoje aktivity a iniciativy.

V diskusi byly formulovány náměty, týkající se budování informační dokumentace o významných nových poznatcích; aktualizace vědního potenciálu při řešení úkolů společenské praxe; úlohy pedagogických a psychologických věd při formování společenského vědomí; uplatňování vědní politiky KSČ při rozvíjení vědních oborů pedagogiky a psychologie.

K o l e g i u m

ukládá předsednictvu a předsedům komisí aktualizovat zásady a náměty, obsažené v programovém vystoupení M. Kodýma i v diskusi při dopracování a průběžném upřesňování obsahového zaměření i stylu práce VK v roce 1982 (s výhledem do dalších let).

II. Výroční hodnocení činnosti za r. 1981 (O. Baláž)

O. Baláž informoval o hlavních výsledcích, kterých kolegium dosáhlo v uplynulém roce v oblasti péče o rozvoj vědních oborů pedagogiky a psychologie pod zorným úhlem analýzy trendů ve světové vědě; charakterizoval závěry vyplývající z projednání programových a koncepčních materiálů; hodnotil efektivnost organizační struktury kolegia a řízení jeho práce. Konstatoval, že kolegium dosáhlo v uplynulém roce plánovaných cílů a rozvinulo některé nové formy svých činností.

K o l e g i u m

schvaluje s dílčími připomínkami předloženou zprávu o činnosti a ukládá sekretariátu, aby zajistil její dopracování a postoupení příslušným orgánům ČSAV.

III. Koncepce a plán činnosti kolegia na r. 1982, se zvláštním zřetelem k plánu akčních opatření a plánu hlavních úkolů ČSAV (Z. Helus)

Z. Helus uvedl návrh plánu činnosti Vědeckého kolegia a charakterizoval cílové záměry navrhovaných ideových a teoreticko-metodologických témat. Diskuse zdůraznila uplatňování dlouhodobé koncepce v práci kolegia, zejména pokud jde o průběžnou analýzu stavu a perspektiv rozvoje jednotlivých disciplín pedagogiky a psychologie v porovnání s progresivními tendencemi ve světě a se zřetelem ke zvyšování podílu vědy na realizaci dokumentu o dalším rozvoji čsl. výchovně vzdělávací soustavy. Náměty na další činnosti kolegia se týkaly koncepčního uplatňování prognostických hledisek, vytváření nových forem součinnosti s partnerským kolegiem SAV, hledání nových cest propagace vědních poznatků aj. Součástí činnosti VK je i činnost jeho komisi, jejichž pracovní plán bude schválen na březnovém zasedání.

K o l e g i u m

- 1/ schvaluje s dílčími připomínkami předložený návrh plánu práce na rok 1982 a ukládá sekretariátu jeho dopracování,
- 2/ ukládá předsednictvu, aby využilo připomínek z diskuse při upřesňování dlouhodobých záměrů kolegia,
- 3/ ukončuje platnost dosavadních komisí VK a zřizuje následující komise : pedagogickou, psychologickou, ediční a propagační, zahraniční, pro vědeckou výchovu. Za předsedy těchto komisí navrhuje M. Kořínska, J. Khola, J. Janouška, Vl. Čáru a R. Štepanoviče. Ukládá předsednictvu projednat s navrženými předsedy nové kádrové složení komisí a plán jejich práce a závěry předložit na březnovém zasedání VK.

IV. Hodnocení činnosti Čsl. pedagogické společnosti při ČSAV a Čsl. psychologické společnosti při ČSAV za r. 1981 (J. Skalka, D. Kováč)

K o l e g i u m

- 1) schvaluje
 - a) zprávu o činnosti Čsl. pedagogické společnosti při ČSAV
 - b) zprávu o činnosti Čsl. psychologické společnosti při ČSAV
- 2) doporučuje publikovat informace o hlavních výsledcích činnosti obou společností v odborných časopisech,
- 3) doporučuje dopracovat stanovy obou společností na základě vzorových stanov ČSAV,

- 4) doporučuje předsedům obou společností iniciativně předkládat na pořad jednání kolegia závažná témata činnosti pedagogické i psychologické společnosti při ČSAV.

V. Hodnocení vědecké výchovy s důrazem na posouzení zaměření a úrovně kandidátských disertačních prací (J. Skalková, M. Kodým, K. Hozman)

J. Skalková informovala o nových formách aktivizace pracovníků ve vědecké výchově prostřednictvím využití soutěže o nejlepší vědeckou práci, podtržením kontrolní a řídicí funkce atestačních řízení apod. M. Kodým zhodnotil přínos metodologických seminářů pro zvyšování ideové a koncepční úrovně vědecké přípravy a podtrhl význam stáží v SSSR. K. Hozman hodnotil důležitost studia marxisticko-leninské filosofie v systému vědecké výchovy. V diskusi byly prezentovány zkušenosti z pracovišť Slovenské akademie věd, resortních ústavů ministerstva školství a ministerstva vnitra, Institutu řízení aj. Bylo upozorněno na rezervy, které jsou v ústavních organizacích SSM. Konečně byla zdůrazněna nezbytnost zkvalitňování průpravy školitelů.

K o l e g i u m

ukládá předsednictvu zajistit prostřednictvím nově zřízené komise VK pro vědeckou výchovu vypracování zásadního materiálu k otázkám zvyšování účinnosti vědecké výchovy v oborech pedagogika a psychologie a předložit jej k projednání vědeckým kolegiem na lednovém zasedání 1983.

VI. Návrhy na udělení odměn za mimořádně úspěšné vyřešení úkolů v r. 1981

O. Baláž předložil návrh na udělení odměny za práci

J. Skalkové a kol. "Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu" (vysokoškolská učebnice)

J. Skalková předložila návrhy na udělení odměn za práce :

- a) Z. Heluse "Pojetí žáka a jeho význam pro pedagogickou teorii" (syntetická studie)
- b) V. Kuliče "Člověk - učení - automat" (monografie)

M. Kodým předložil návrh na udělení odměny za práci

- a) kolektiv (M. Kodým, S. Fraňková, J. Linhart, M. Langová, Z. Helus, I. Slaměník) "Podíl psychologie na reali-

zaci vědní politiky strany" - sborník analytických a koncepčních materiálů k 60. výročí založení KSČ,

- b) J. Kotásková "Metodika zajišťování morální zralosti osobnosti pro děti 6 - 11 leté".

K o l e g i u m schvaluje předložené návrhy a ukládá sekretariátu administrativní vybavení.

VII. Návrhy na udělení ceny ministra pro technický a investiční rozvoj

K o l e g i u m

konstatuje, že nebyly předloženy žádné návrhy.

VIII. Zprávy z presidia

K o l e g i u m

bere na vědomí zápis ze 40. zasedání presidia ČSAV.

IX. Kontrola zápisu

K o l e g i u m

schvaluje zápis ze 7. zasedání bez připomínek.

X. R ů z n é

K o l e g i u m

- 1/ konstatuje, že vzhledem k nedostatečné účasti nemůže projednat kandidátskou disertaci J. Smoljakové.

V této souvislosti připomíná, že účast členů kolegia na zasedáních patří mezi jejich prioritní povinnosti. V případě odpvodněné neúčasti je nutná písemná omluva.

- 2/ schvaluje na návrh K. Hozmana následující ediční náměty :

Dr. O. Kolaříková, CSc. : Perspektivy teorie a výzkumu osobnostních vlastností - rozsah : 250 str. textu, 30 péro, SPZV VIII-5-1/5 a VIII-6-5/3 - dodání: 30.9.1982 - Hon. IV

Věd. redaktor : doc.dr. O. Mikšík, CSc.
Recenzent : dr. J. Hlavsa, CSc.

The Impact of J.A.Comenius (Komenský) on Educational Theory and Practice (Přínos J.A.Komenského k pedagogickému myšlení a praxi) Sborník ze sympoza, které se bude konat 13.-17.9.1982 pod záštitou Pedagogického ústavu J.A.Komenského ČSAV

angl.-rus. (20%) - 300 str. textu - bez honoráře - 1200,-/1 aa
na přípravu rkp. - Dodání: X. 1982.

Věd.red.: prof.dr. J. Popelová, DrSc.

Rec.: doc. Uherek

- 4) souhlasí s návrhem J. Škalkové na rozšíření sboru lektorů pro
obor kmenologie o tyto vědecké pracovníky :

doc.dr. Miroslav Hroch, CSc., filozofická fakulta UK

prof.dr. Jiřina Popelová-Otáhalová, DrSc.

doc.dr. Jaroslav Perák, CSc., filozofická fakulta UK

doc.dr. Z. Uherek, CSc., Pedagogický ústav JAK ČSAV.

- 5) pověřuje předsedu psychologické komise J. Kholu přípravou
vyjádření k návrhu na přiznání I. vědeckého kvalifikačního
stupně PhDr. Karlu Pechovi, CSc.

Doc.dr. M. Kodým, CSc.
předseda

Zapsal: Z. Helus